

Subject Area
Fine Arts

Year: 2022

Vol: 8

Issue: 96

PP: 1146-1170

Arrival

14 January 2022

Published

24 March 2022

Article ID Number

3932

Article Serial Number

30

Doi Number

<http://dx.doi.org/10.26449/sssj.3932>How to Cite ThisArticleErkaplan, E. & Güldür,
G. (2022).

"Beyazarı'nda

Bulunan Tepeliklerin
İncelenmesi"International Social
Sciences StudiesJournal, (e-ISSN:2587-
1587) Vol:8, Issue:96;

pp:1146-1170

Social Sciences Studies
Journal is licensed
under a Creative
Commons Attribution-
NonCommercial 4.0
International License.**Beyazarı'nda Bulunan Tepeliklerin İncelenmesi****Examination of Tepeliks* Available in Beyazarı**Emel ERKAPLAN¹ Gülhan GÜLDÜR² ¹ Dr. Öğr. Üyesi Ankara Hacı Bayram Veli Üniversitesi, Sanat ve Tasarım Fakültesi, El Sanatları Bölümü, Ankara/Türkiye² Öğr. Gör. Ankara Üniversitesi, Beyazarı Meslek Yüksekokulu, Kuyumculuk ve Takı Tasarımı Programı, Ankara/Türkiye**ÖZET**

Zengin bir giyim kuşam ve süslenme kültürüne sahip olan Anadolu' da kadın baş takıları içerisinde önemli bir yere sahip olan tepelikler geleneksel kıyafetlerin tamamlayıcı unsurlarıdır. Bu takılar aynı zamanda üretildiği yörenin kuyumcu ustalarının hünelerini de gözler önüne sermektedir. Endüstrileşme ve şehirleşme ile birlikte değişen hayat şartları neticesinde kadın giyimi de değişmiş, buna bağlı olarak baş süslemelerinde kullanılan tepelikler de kullanım etkisini yitirmiştir.

Günümüzde neredeyse artık kullanımı bulunmadığından değerli hammaddelerinden dolayı kuyumcular tarafından eritilerek hammadde olarak kullanılan, geçmişin izlerini taşıyan ata yadigarı tepeliklere artık müze ve satın alma yoluyla edinilen kuyumcu koleksiyonlardan ulaşılabilmektedir.

Kültürel mirasımızın önemli bir parçası olan, Türk kuyumculuk kültürüne ve takı geleneğine ışık tutan tepeliklerin incelenerek gelecek nesillere aktarılması amacıyla, Beyazarı'nda kuyumcular tarafından muhafaza edilen bir grup tepelik araştırma konusu olarak belirlenmiş ve çalışma kapsamına alınmıştır. Çalışmada tespit edilen tepelikler biçim, boyut, malzeme, teknik, motif, kompozisyon ve kullanım özellikleri bakımından incelenmiştir.

Anahtar Kelimeler: Tepelik, Kadın baş takısı, Geleneksel takı, Kültürel miras, Kuyumculuk

ABSTRACT

The tepelik(s) that has an important place at the head jewelries of women in Anatolia are the complimentary items of the traditional clothes. These jewelries also show the talents of the jewelry masters of the region in which they were produced. As a result of the changing life conditions together with the industrialization and urbanization, women wear has also changed, accordingly, the tepeliks that are used at the head ornament have also lost their effect of use.

Because of almost not having any use today, tepeliks having the traces of the past, which are melted and used as raw materials by jewelers due to their valuable raw materials, can now be accessed from museums and jewelry collections acquired by purchasing.

For the purpose of examination of tepeliks, which are an important part of our cultural heritage and shed light on the Turkish jewelry culture and jewelry tradition, in order to transfer them to future generations, a group of hills preserved by the jewelers in Beyazarı was determined as a research subject and included in the study.

In order to examine the hills, which are an important part of our cultural heritage and shed light on the Turkish jewelry culture and jewelry tradition, in order to transfer them to future generations, a group of tepeliks preserved by the jewelers in Beyazarı were determined as a research subject and included in the scope of the study. The tepeliks that have been determined at the study have been examined as form, dimensions, materials, technique, pattern, composition and features of use.

*Tepelik refer to the head jewelry used by countrywoman in Anatolia.

Key Words: Tepelik, Women's head jewelry, Traditional jewelry, Cultural heritage, Jewelry

1. GİRİŞ

Anadolu el sanatları Asya'dan İran ile Irak'a göç eden Büyük Selçuklular (İran Selçukluları) ve onlara etki eden Hun, Göktürk, Uygur, Gazne, Karahanlı gibi Türk devletlerinin sanatlarından kaynaklanmış; Hitit, Frig, Yunan, Roma, Bizans sanatları gibi Anadolu uygarlıklarından beslenmiştir (Barışta, 2015: 7). Anadolu'da sanat eserlerinde görülen geleneksel biçim, kompozisyon ve renk anlayışı yüzyıllar boyu süregelen sanatsal zevkin ürünleridir. Bu geleneksel zevkin özünü de eskiçağ Anadolu sanat eserlerinin günümüze kadar gelmiş izleri ortaya koymaktadır (Özbaşı, 1989: 1).

Maden sanatı, maden yönünden çok zengin olan Yakın ve Orta Doğu'da madenin ilk kullanılmaya başlaması ile ortaya çıkmış ve süreç içerisinde birbiri ardına gelişen metalürjik keşiflere bağlı olarak çeşitli maden sanatı teknikleri gelişmiştir (Bodur, 1987: 11). İslam sanatı madeni ustaları bir kültürden öbürüne ustadan çırağa gelişerek başlangıçta istila edilen toprakların kültürlerinden büyük ölçüde etkilenmiş olsa da kısa bir süre içerisinde, İslam din ve felsefesinin getirdiği yeni ruh ile ustaların yaratıcılığının birleşmesi sonucu kendi benliği olan İslam maden sanatı doğmuştur (Erginsoy, 1978: 1).

Anadolu maden sanatı incelendiğinde; Anadolu'da yaşayan tüm uygarlıklar tarihin ilk dönemlerinden beri demircilik, bakırcılık, kuyumculuk gibi çok çeşitli alanlarda gelişme göstermiş, değerli - değersiz madenler ve alaşımları kullanılarak birçok farklı yöntemle günlük kullanım eşyalarından mücevherlere kadar sayısız eserin ortaya çıkmasında gelişme göstermiştir. Kuyumculuk, maden sanatları içerisinde tarihi çok eskilere dayanan önemli

sanatlarımızdan birisi olup; bu alanda kullanılan hammaddelerden ilk akla gelen altın ve gümüş gibi kıymetli madenlerdir. Bunun yanı sıra incelenen pek çok madeni eserin bakır, bronz, pirinç, bafon gibi alaşımlardan da üretildiği bilinmektedir.

Takılar başlangıçta süslenme dışında büyü, kötülüklerden korunmak, toplumsal statü, bir aileye veya topluma özgü olmak, mesaj vermek gibi pek çok amaç için kullanılsa da üretildiği toplumun sanatsal, kültürel birikim ve zenginliğini yansıtan bir ifade aracı olarak da yer bulmuştur. Bu sebeple takılar kuyumculuk sanatının en önemli öğelerinden birisi olmuştur. Kolye, yüzük, küpe, bilezik gibi evrensel biçimlerin yanı sıra zamanla bölgesel ve yöresel özelliklere göre farklılıklar gösteren takılar da ortaya çıkmıştır. Bunlardan bir grubunu da kadın baş takılarından olan tepelikler oluşturmaktadır.

Anadolu kadın baş süslemelerinde önemli bir yer tutan tepelik, Özbağı'na göre; hafif çukur ve dairesel biçimde olup fes üzerine yerleştirilerek kullanılan bir takı çeşididir" (Özbağı 1989: 50). Kuşoğlu ise tepeliği şu şekilde tanımlamaktadır; "kadın fesleri üzerine dikilen ya da doğrudan saçtaki tülbentin üstüne yerleştirilen, genellikle gümüş, bazen de altın ve değişik metallere yapılan baş süsü" dür (Kuşoğlu 2006: 221). Bir başka tanıma göre tepelik; "altından, gümüşten, yaldızlı bakırdan fes tablasını örtecek şekilde yapılmış daire şeklinde, oymalı nakışlı ve etrafında altın, incili püskülcükler ile süslenen madeni bir levhadır" (Koçu, 1967: 227).

Tepeliği farklı bir ifade ile "çoğunlukla daire veya kare biçimde, gümüşten ya da farklı madeni alaşımlardan, çeşitli kuyumculuk teknikleri ile işlenerek üretilmiş fes, tülbent ve yazma üzerine yerleştirilerek kullanılan kadın baş takısı" olarak tanımlamak mümkündür.

Birbirine yakın iki şehirde bile çok farklı tepelikler üretilmiştir. Örnek vermek gerekir ise; Van'da savatlı, Bitlis'te gümüş kakmalı, Mardin'de telkâri tekniği ile üretilmiş tepelikler dikkat çekici bir özelliğe sahiptir (Kuşoğlu, 1998: 32).

Tepeliklerin süslenmesinde sıklıkla kullanılan motiflerin başında Mührü Süleyman motifi yer almaktadır. Mührü Süleyman motifi taban tabana zıt iç içe geçmiş eşkenar üçgenlerden oluşan altı kollu bir yıldız motifidir. Farklı kültürlerin ortak mirası olan Mührü Süleyman motifi; Türk İslam kültüründe Tanrıyı simgeleyen bir tılsım olarak kabul görmüştür ve Tanrının Süleyman Peygambere bahsettiği güç, kuvvet ve saltanatın sembolüdür (Yılmaz, Duruk, 2020: 68). Türk sanatında en çok tasvirine rastlanan kötülüklerden ve nazardan uzaklaştıran, uğur getirdiğine inanılan bu motifteki üçgenlerin gözü sembolize ettiği, bunun da nazarlık olduğu inancı yaygındır (Erkaplan, 2011: 70; Çelikbaş, 2018: 62).

2. AMAÇ

Bu çalışmada; Ankara Beypazarı ilçesinde, ulaşılabilen kuyumcu koleksiyonlarında bulunan tepeliklerin biçim, boyut, malzeme, teknik, motif, kompozisyon özellikleri tespit edilerek belgelenmesi ve ayrıca etnografik değer taşıyan örneklerin kuyumculuk sektöründe hammadde olarak kullanımı için eritilerek yok edilmesini önlemek bakımından bilinç ve farkındalık oluşturulması amaçlanmıştır.

3. ÖNEM

Anadolu kadın baş takılarında birisi olan tepelik, etnografik değerlerimiz ve kültürel mirasımızın önemli bir parçasıdır. Müzelerin dışında özel koleksiyonlarda yer alan örnekler, günümüzde kullanımı olmadığı ve değer görmediği için kıymetli hammaddesinden dolayı kuyumculuk sektöründe eritilerek kullanılmakta ve bu sebeple birçok örnek yok olmaktadır. Geçmişte Beypazarı'nda üretilen ve Beypazarı kuyumcu koleksiyonlarında yer alan tepeliklerin tespit edilerek kayıt altına alınması Türk kültürü değerlerinin devamlılığı ve gelecek nesillere aktarımı açısından büyük önem taşımaktadır.

4. YÖNTEM

Beypazarı'nda bulunan kuyumcu koleksiyonlarında tespit edilen tepeliklerin incelenmesi için bilgi formları düzenlenmiştir. Tepeliklerin genel-detay fotoğrafları çekilmiş; düzenlenen bilgi formları incelenen her bir ürün için kullanılmıştır. Bilgi formları doğrultusunda tepeliklerin biçim, boyut, malzeme, teknik, motif ve kompozisyon özellikleri elde edilmiştir. İncelenen her bir tepeliğin boyutları (çap, yükseklik, maden kalınlığı) kuyumcu cetveli, profil tarağı ve mikrometre gibi hassas ölçüm araçları ile gerçekleştirilmiştir. Tepelik üretiminde kullanılan madenin gümüş olup olmadığını tespit etmek amacıyla (imkânlar doğrultusunda yapılabilen bazı tepeliklerde) asit ile test yöntemi uygulanmıştır. Tepeliğin arka tarafında küçük bir kısmına madeni bir alet ile kazıma yapılmış ve kazınan bu alana bir damla nitrik asit, bir damla sülfürik asit damlatılmıştır. Maden üzerinde gerçekleşen tepkimeye bakılarak gümüşün ayarı hakkında bilgi sahibi olunmuştur. Ayarı yüksek olan gümüşün süt kesigi gibi beyaz bir renk aldığı, düşük ayar veya gümüş olmayan madenin ise yeşilimsi bir renk aldığı gözlemlenmiştir. Bu yöntem,

kuyumcuların ayar tespitinde kullandığı ve deneyimli bir kuyumcunun gerçek tespitinde bulunabildiği önemli bir yöntemdir.

Yapılan bu çalışma alan araştırması niteliğinde olup, betimsel bir araştırmadır.

5. EVREN ÖRNEKLEM

Ankara ili Beypazarı ilçesi kuyumcu koleksiyonlarında bulunan tepelikler çalışmanın evrenini, örneklemini ise; Ali ERAS koleksiyonundan 6 adet, İsmail Akbay koleksiyonundan 27 adet, İsmail SARIMEN koleksiyonundan 1 adet olmak üzere toplam 34 adet daire biçimli tepelik oluşturmaktadır. Çalışmada, incelenen bazı tepeliklerin benzer süsleme özelliklerine sahip olması sebebiyle seçilen daire biçimli 20 adet tepeliğe yer verilmiştir.

6. BULGULAR

Ankara Beypazarı ilçesinde hünereli kuyumcuların ellerinde üretilip şekil bulan Beypazarı tepelikleri biçim, motif ve kompozisyon özellikleri ile estetik ve sanatsal açıdan göz dolduran niteliktedir.

Tepelikler, Anadolu'daki pek çok bölgede dairesel biçimde karşımıza çıkarken Beypazarı'nda ise; daire ve kare olmak üzere iki farklı biçimde üretilmiş olarak karşımıza çıkmaktadır. Bu çalışmada sayıca fazla olmaları sebebiyle yalnızca daire biçimli tepelikler ele alınmış olup, kare biçimli tepeliklere ise bir başka çalışmada yer verilecektir.

Çalışma kapsamında incelenen tepeliklerde; çap ölçüsünün 8,7-13 cm aralığında, yükseklik ölçüsünün 0,7-2,3 cm aralığında, kalınlık ölçüsünün 0,28-0,60 mm. aralığında, penes çapı ölçüsünün 1,2-2 cm aralığında, zincir uzunluğunun 4-10 cm aralığında olduğu tespit edilmiştir.

İncelenen tepeliklerin büyük bir kısmı kabartma (repousse) tekniği ile üretilmiştir. Kabartma tekniğinin üretim aşamaları kısaca şu şekildedir: Kuma döküm yöntemi ile elde edilen külçe halindeki madeni alaşım bir örs üzerinde çekiç ile dövülerek ince levha haline getirilir. İstenilen inceliğe ulaşan levha, daire şeklinde kesilerek merkez kısmı zift üzerinde kabartılır. Ardından işlenecek olan motifler levha üzerine aktarılır. Kabartma işlemi için zift üzerine yapıştırılan levha önce arka taraftan çeşitli şekillerdeki çelik uçlar ile motife uygun olarak kabartılır. Zift üzerinden ısıtılarak çıkarılan levhanın arka tarafına erimiş zift doldurularak motiflerin önden işlenmesi sağlanır. Motifleri ortaya çıkarmak için ön taraftan uygun uçlar ile vurularak istenen detaylar yapılabilmektedir.

Tepeliklerin hammaddesini tespit etmek amacıyla uygulanan asit ile test yöntemi, sunulan imkânlar doğrultusunda örneklem olarak alınan 20 adet tepelikten 11 tanesine uygulanabilmiştir. Asit yöntemi ile gerçekleştirilen test sonucunda hammaddesi tespit edilen 11 adet tepelikten yalnızca iki tanesinin bafon (Örnek: 1, 7) diğerlerinin 300 – 800 ayar aralığında gümüş olduğu tespit edilmiştir (Örnek: 2, 3, 4, 5, 8, 9, 13, 16, 17).

İncelenen tepeliklerin geçmişte Beypazarı'ndaki kuyumcular tarafından üretildiği ve sonradan Beypazarı köyleri (Uruş Örencik, Üreğil, Kabaca, Karaşar) Güdül ilçesi ve köyleri (Cimder, Kayı, Kırkkavak, Karacaören)'nden kuyumculara satılmak üzere getirildiği tespit edilmiştir. Yapılan görüşmeler neticesinde bu tepeliklerin yalnızca köylerde kullanıldığı belirlenmiştir. Beypazarı merkezde kullanılan tepeliklerin ise çalışma kapsamında incelenen bu gruptan farklı olarak altından üretildiği, düğünlerde ağçalık adı verilen ve sağdıç tarafından giyilen yöresel kıyafet ile birlikte fes üzerinde kullanıldığı bilinmektedir. Bu altın tepelik, gümüş tepeliğe göre daha küçük boyutta olup, diğer altın fes takıları ile birlikte kullanılmaktaydı. (Şekil 1). Altın tepeliğin yer aldığı bu fes; günümüzde Beypazarı düğün geleneğinin bir parçası olarak gelinler tarafından kına gecesinde yöresel kıyafet üzerinde sıra altınlar, tılsımlar, inciler, küpeler ve bilezikler ile birlikte kullanılmaktadır (Güldür, Akca, 2015: 407).

Şekil 1. Beypazarı altın tepelik (Güldür, Akca, 2015: 408).

Tepeliklerin tamamının merkezi bir kompozisyon özelliği gösterdiği tespit edilmiştir. Merkezde çoğunlukla çarkıfelek ve çiçek motifleri yer almakta olup bu motifler kubbe şeklinde kabartılmış alana işlenmiştir. Merkezin çevresindeki alanda Mührü Süleyman motifi ve yaprak, çiçek, dal, başak gibi bitkisel motifler yer almaktadır. Bitkisel motiflerin kullanıldığı bezemelerin üçer adet iki farklı görünümde toplam altı motiften oluştuğu görülmekte, bu görünümün Mührü Süleyman motifini çağrıştırdığı ve sembolize ettiği düşünülmektedir. Tepeliklerin tamamında merkezde ve dış çevrede küçük yuvarlaklardan oluşan ve burmalı görünümde bordürler yer almaktadır.

Ali ERAS ile yapılan görüşmeler sırasında, eskiden ailelerin maddi varlığına göre; çok düşük ayarda veya yüksek ayarda yaptırılan tepeliklerin zincir sallantısız olarak kullanıldığı gibi, sallantılarında altın veya gümüş peneslerin yer aldığı kullanımlarında olduğunu ifade etmiştir.

Tepeliklerin çoğunlukla Beypazarı köyleri ve çevre ilçelerin köylerinde yaklaşık 25-30 yıl öncesine kadar kullanıldığı bilgisine ulaşılmıştır. Günümüz kuyumcularından İsmail AKBAY'ın eşi Güler AKBAY tarafından aktarılan bilgiler ise şu şekildedir: "Tepelikler yeni gelinler tarafından bir veya iki çocuğu oluncaya kadar takılırdı ve penesli zincir sallantılı olurdu, daha yaşlı hanımlar ise zincir sallantısız tepelik takarlardı".

Telkari Ustası Mehmet SARIMEN, 1962 yılında çırak olarak işe başladığında (12-13 yaşlarında) Ustası Ahmet İNCEOĞLU'nun tepelik üretimi yaptığından söz etmektedir. Diğer bir sarraf/telkari ustası İsmail AKBAY da, 1959 yılında yine çırak olarak işe başladığında (9 yaşında) ustası Rıza ERAS'ın tepelik üretimi yaptığı bilgisini vermiştir.

Sarraf/kuyumcu Ali ERAS tarafından aktarılan bilgiye göre; "Oğlu olan ailelerin önceden yaptırıp hazırda beklettiği tepelikler, kız tarafının söz kesiminde erkek tarafından istediği takı listesinde de yer almaktaydı".

7. SONUÇ

Ankara ili Beypazarı ilçesi kuyumcu koleksiyonlarında bulunan daire biçimli tepelikler, biçim, boyut, teknik, malzeme ve kompozisyon özellikleri açısından incelenmiştir.

Araştırmada ele alınan tepeliklerin; çap ölçüsünün 8,7-13 cm aralığında, yükseklik ölçüsünün 0,7-2,3 cm aralığında, kalınlık ölçüsünün 0,28-0,60 mm. aralığında, penes çapı ölçüsünün 1,2-2 cm aralığında, zincir uzunluğunun 4-10 cm aralığında olduğu tespit edilmiştir. Üretim tekniğinin çoğunlukla kabartma (repousse) tekniği olduğu tepeliklerin; imkânlar doğrultusunda yapılabilen testler sonucunda hammaddesi tespit edilen 11 adet tepelikten yalnızca 2 tanesinin bafon, diğerlerinin ise 300 – 800 ayar aralığında gümüş olduğu belirlenmiştir.

Yapılan görüşmeler ve kuyumcu ustalarından edinilen bilgilere göre tepelik üretiminin geçmişte Beypazarı'nda yaygın olduğu, Beypazarı köylerinde ve çevre ilçelerin köylerinden gelen hanımların sipariş usulü ile tepelik yaptırarak belirlenmiştir. Maddi durumuna göre düşük ayar veya yüksek ayarlarda yaptırılan tepelikler Beypazarı kuyumcu ustalarının hem bezemelerdeki estetik görüşlerini hem de mesleki hünelerini gözler önüne sermektedir.

Önemli kuyumculuk merkezlerinden olan Beypazarı'nda 1960'lara kadar tepelik üretimi yapılmıştır. Çalışma kapsamında incelenen ve Beypazarı kuyumcu ustaları tarafından üretilen bu tepeliklerin 25-30 yıl öncesine kadar Beypazarı köyleri ve çevre ilçe köylerinde günlük olarak kullanıldığı bilinmektedir. Beypazarı kuyumcu ustaları tarafından üretilmesine rağmen, tepelikler Beypazarı merkezde kullanılmamıştır. Beypazarı merkezde kullanılan tepelikler ise; araştırma kapsamında incelenen bu gruptan farklı olarak, altından ve küçük boyutlu olup, fes üzerinde düğünlerde sağdış tarafından giyilen yöresel kıyafetle birlikte kullanılmaktaydı. Günümüzde ise bu altın tepelikler fes üzerinde, Beypazarı düğün geleneğinin bir parçası olarak gelinler tarafından kına gecesinde yöresel kıyafet üzerinde kullanılmaktadır.

Günümüzde artık kullanımı bulunmayan tepeliklerin kuyumculara satın alma yolu ile geldikleri belirlenmiştir. Bu tepeliklerden kıymetli hammaddeye sahip olanlar, artık alıcısı ve kullanıcısı da olmadığından kuyumcular tarafından eritilip külçe haline getirilmekte ve üretimde kullanılmaktadır. Yapılan bu dönüştürülme işlemine bağlı olarak kültürel değerlerimiz yok olmakta, bu sebeple tepeliklerin kuyumcu koleksiyonlardan satın alınma yolu ile müze koleksiyonlarına dâhil edilmesi ve koruma altına alınması gerekliliği büyük önem taşımaktadır.

BİLGİ FORMU 1

Örnek No : 1

Bulunduğu Yer : Ali ERAS koleksiyonu

Dönemi : Osmanlı 19. yy. - 20 yy. ortaları

Ürünün Biçimi : Daire

Ürünün Boyutları

Çap : 12,5 cm.

Yükseklik : 0,8 mm.

Kalınlık: 0,58 mm.

Penes çapı : -

Zincir Uzunluğu: -

Kullanılan Teknikler

Zeminde : Kabartma (Repousse)

Süslemede : -

Kullanılan Malzeme : Bafon

Kompozisyon : Daire biçimli yapı içerisinde tepelik, merkezi kompozisyon özelliği göstermektedir. Merkezde dört yapraklı bir çiçek bulunmaktadır. Çiçeğin çevresi dairesel yapı oluşturacak şekilde sıralanmış küçük yuvarlak kabartmalardan oluşmaktadır. Bordürün dışında belli aralıklarla birbirini takip eden iki farklı görünümde üçer adet çiçek, üçer adet başak motifi yer almaktadır. Kenarda; burma şeklinde bir bordür; onun dışında yuvarlak ve oval kabartmalardan meydana gelen bir bordür bulunmaktadır. Dışta çakma adı verilen tel kaynatılmıştır.

BİLGİ FORMU 2

Örnek No : 2

Bulunduğu Yer : Ali ERAS koleksiyonu

Dönemi : Osmanlı 19. yy.- 20 yy. ortaları

Ürünün Biçimi : Daire

Ürünün Boyutları

Çap : 13 cm.

Yükseklik : 0,8 mm.

Kalınlık: 0,58 mm.

Penes çapı : 1,5 cm.

Zincir Uzunluğu: 6 cm.

Kullanılan Teknikler

Zeminde : Kabartma (Repousse)

Süslemede : -

Kullanılan Malzeme : 500 ayar gümüş

Kompozisyon : Daire biçimli bir yapıya sahip olan tepelik, merkezi kompozisyon özelliği göstermektedir. Merkezde, dairesel alanda bir çiçek motifi ve onu çevreleyen küçük yuvarlak kabartmalardan oluşan bir bordür bulunmaktadır. Bordürün dışında belli aralıklarla birbirini takip eden iki farklı görünümde üçer adet çiçek, üçer adet başak motifi yer almaktadır. Kenarda; burma şeklinde bir bordür; onun dışında yuvarlak ve oval kabartmalardan meydana gelen bir bordür bulunmaktadır. Dışta çakma adı verilen tel kaynatılmıştır. En dışta ise eşit aralıklarla kaynatılmış halkalar, bu halkalarda uçlarında tuğralı gümüş penesler bulunan zincirler yer almaktadır.

BİLGİ FORMU 3

Örnek No : 3

Bulunduğu Yer : Ali ERAS koleksiyonu

Dönemi : Osmanlı 19. yy.- 20 yy. ortaları

Ürünün Biçimi : Daire

Ürünün Boyutları

Çap : 12 cm.

Yükseklik : 1,2 cm.

Kalınlık: 0,60 mm.

Penes çapı : -

Zincir Uzunluğu: -

Kullanılan Teknikler

Zeminde : Kabartma (Repousse)

Süslemede :

Kullanılan Malzeme : 300 ayar gümüş

Kompozisyon : Daire biçimli bir yapıya sahip olan tepelik, merkezi kompozisyon özelliği göstermektedir. Merkezde, dairesel alanda sekiz yapraklı bir çiçek motifi ve onu çevreleyen küçük yuvarlak kabartmalardan oluşan bir bordür bulunmaktadır. Bordürün dışında belli aralıklarla birbirini takip eden üçer adet iki farklı görünümde altı başak motifi yer almaktadır. Kenarda; küçük yuvarlak kabartmalardan oluşan bir bordür; onun dışında zikzak kabartmalardan meydana gelen bir bordür bulunmaktadır. Dışta çakma adı verilen tel kaynatılmıştır.

BİLGİ FORMU 4

Örnek No : 4
Bulunduğu Yer : Ali ERAS koleksiyonu
Dönemi : Osmanlı 19. yy.- 20 yy. ortaları
Ürünün Biçimi : Daire
Ürünün Boyutları
Çap : 12 cm.
Yükseklik : 1,2 cm.
Kalınlık: 0,48 mm.
Penes çapı : -
Zincir Uzunluğu: -

Kullanılan Teknikler

Zeminde : Kabartma (Repousse)
Süslemede : -

Kullanılan Malzeme : 300 ayar gümüş

Kompozisyon : Daire biçimli bir yapıya sahip olan tepelik, merkezi kompozisyon özelliği göstermektedir. Merkezde, dairesel alanda bir çarkifelek motifi ve onu çevreleyen küçük yuvarlak kabartmalardan oluşan bir bordür bulunmaktadır. Bordürün dışında belli aralıklarla birbirini takip eden üçer adet iki farklı görünümde altı çiçek motifi yer almaktadır. Kenarda; burma şeklinde bir bordür; onun dışında küçük yuvarlak kabartmalardan meydana gelen bir bordür bulunmaktadır. Dışta çakma adı verilen tel kaynatılmıştır.

BİLGİ FORMU 5

Örnek No : 5

Bulunduğu Yer : İsmail AKBAY Koleksiyonu

Dönemi : Osmanlı 19. yy.- 20 yy. ortaları

Ürünün Biçimi : Daire

Ürünün Boyutları

Çap : 12

Yükseklik : 1,7 mm.

Kalınlık: 0,47 mm.

Penes çapı : 1,2 cm.

Zincir Uzunluğu: 5 cm.

Kullanılan Teknikler

Zeminde : Kabartma (Repousse)

Süslemede :

Kullanılan Malzeme : 800 ayar gümüş

Kompozisyon : Daire biçimli bir yapıya sahip olan tepelik, merkezi kompozisyon özelliği göstermektedir. Merkezde, dairesel alanda sekiz yapraklı bir çiçek motifi ve onu çevreleyen burmalı bir bordür, sıralı küçük yuvarlak kabartmalar ve tekrar burmalı bordür yer almaktadır. Bordürün dışında iç içe geçmiş üçgenden oluşan iki katlı yıldız motifi yer almaktadır. Yıldızın iç ve dış köşeleri minik yapraklı desenler ile bezenmiştir. Kenarda; küçük yuvarlak kabartmalardan meydana gelen bir bordür bulunmaktadır. Dışta çakma adı verilen tel kaynatılmıştır. En dışta ise eşit aralıklarla kaynatılmış halkalar, bu halkalarda uçlarında tuğralı gümüş penesler bulunan zincirler yer almaktadır. Zincir boyları eşittir.

BİLGİ FORMU 6

Örnek No : 6

Bulunduğu Yer : İsmail AKBAY Koleksiyonu

Dönemi : Osmanlı 19. yy.- 20 yy. ortaları

Ürünün Biçimi : Daire

Ürünün Boyutları

Çap : 13 cm.

Yükseklik : 2 cm.

Kalınlık: 0,42 mm.

Penes çapı : 2 cm.

Zincir Uzunluğu: 4 cm.

Kullanılan Teknikler

Zeminde : Kabartma (Repousse)

Süslemede : -

Kullanılan Malzeme : Bilinmiyor

Kompozisyon : Daire biçimli bir yapıya sahip olan tepelik, merkezi kompozisyon özelliği göstermektedir. Merkezde, dairesel alanda bir çarkıfelek motifi ve onu çevreleyen burmalı bir bordür, sıralı küçük yuvarlak kabartmalardan oluşan bir bordür bulunmaktadır. Bordürün dışında iç içe geçmiş üçgenden oluşan yıldız motifi yer almaktadır. Yıldızın içinde çiçek motifi ve dışında ise yaprak motifleri yer almaktadır. Kenarda; küçük yuvarlaklardan oluşan bir bordür; onun dışında düz bir yer almaktadır. Dışta çakma adı verilen tel kaynatılmıştır. En dışta ise eşit aralıklarla kaynatılmış halkalar, bu halkalarda uçlarında plakadan kesilmiş penesler bulunan zincirler yer almaktadır. Zincir ve peneslerin bazıları eksiktir.

BİLGİ FORMU 7

Örnek No : 7

Bulunduğu Yer : İsmail AKBAY Koleksiyonu

Dönemi : Osmanlı 19. yy. - 20. yy. ortaları

Ürünün Biçimi : Daire

Ürünün Boyutları

Çap : 13 cm.

Yükseklik : 1 cm.

Kalınlık: 0,60 mm.

Penes çapı : -

Zincir Uzunluğu: 4-8 cm.

Kullanılan Teknikler

Zeminde : Kabartma (Repousse)

Süslemede : -

Kullanılan Malzeme : Bafon

Kompozisyon : Daire biçimli bir yapıya sahip olan tepelik, merkezi kompozisyon özelliği göstermektedir. Merkezde, dairesel alanda çok yapraklı bir çiçek motifi ve onu çevreleyen düz bir bordür, sıralı küçük yuvarlak kabartmalar ve tekrar düz bir bordür yer almaktadır. Bordürün dışında merkezdeki çiçeğin devamı görünümünde tüm alanı kaplayan çiçek motifi ve her bir yaprağın içinde tek yuvarlak kabartma yer almaktadır. Kenarda; küçük yuvarlak kabartmalardan meydana gelen bir bordür bulunmaktadır. Dışta çakma adı verilen tel kaynatılmıştır. En dışta ise eşit aralıklarla kaynatılmış halkalar, bu halkalarda üzerinde ve uçlarında damla şeklinde penesler sarkan zincirler yer almaktadır. Zincir boyları eşit değildir.

BİLGİ FORMU 8

Örnek No : 8

Bulunduğu Yer : İsmail AKBAY Koleksiyonu

Dönemi : Osmanlı 19. yy.- 20 yy. ortaları

Ürünün Biçimi : Daire

Ürünün Boyutları

Çap : 11,5

Yükseklik : 1 cm.

Kalınlık: 0,45 mm.

Penes çapı : -

Zincir Uzunluğu: -

Kullanılan Teknikler

Zeminde : Kabartma (Repousse)

Süslemede : -

Kullanılan Malzeme : 800 ayar gümüş

Kompozisyon : Daire biçimli bir yapıya sahip olan tepelik, merkezi kompozisyon özelliği göstermektedir. Merkezde, dairesel alanda bir çiçek motifi ve onu çevreleyen burmalı bir bordür, sıralı küçük çiçek yaprağı şeklinde kabartmalar bulunmaktadır. Bordürün dışında iç içe geçmiş üçgenden oluşan yıldız motifi, yıldızın içinde ve dışında üçlü yaprak motifleri yer almaktadır. Kenarda; yıldızın uçları ile birleşen bir bordür ve onun dışında çiçek ve kıvrımlardan oluşan bezemeler yer almaktadır. Yıldız motifi ve çevresindeki bordür dilimli yapıya sahiptir.

BİLGİ FORMU 9

Örnek No : 9

Bulunduğu Yer : İsmail AKBAY Koleksiyonu

Dönemi : Osmanlı 19. yy.- 20 yy. ortaları

Ürünün Biçimi : Daire

Ürünün Boyutları

Çap : 12 cm.

Yükseklik : 1,2 mm.

Kalınlık: 0,55 mm.

Penes çapı : -

Zincir Uzunluğu: -

Kullanılan Teknikler

Zeminde : Kabartma (Repousse)

Süslemede : -

Kullanılan Malzeme : 400 ayar gümüş

Kompozisyon : Daire biçimli bir yapıya sahip olan tepelik, merkezi kompozisyon özelliği göstermektedir. Merkezde, dairesel alanda çarkifelek motifi ve onu çevreleyen burmalı bir bordür ve küçük yuvarlak kabartmalardan oluşan bir bordür daha bulunmaktadır. Bordürün dışında belli aralıklarla birbirini takip eden üçer adet iki farklı görünümde altı adet dal ve çiçekli motifler yer almaktadır. Kenarda; küçük yuvarlak kabartmalardan oluşan bir bordür; onun dışında burmalı bir bordür bulunmaktadır. Dışta çakma adı verilen tel kaynatılmıştır.

BİLGİ FORMU 10

Örnek No : 10
Bulunduğu Yer : İsmail AKBAY Koleksiyonu
Dönemi : Osmanlı 19. yy.- 20 yy. ortaları
Ürünün Biçimi : Daire
Ürünün Boyutları
Çap : 12,5 cm.
Yükseklik : 1,2 cm.
Kalınlık: 0,40 mm.
Penes çapı : -
Zincir Uzunluğu: -

Kullanılan Teknikler

Zeminde : Kabartma (Repousse)
Süslemede : -

Kullanılan Malzeme : Bilinmiyor

Kompozisyon : Daire biçimli bir yapıya sahip olan tepelik, merkezi kompozisyon özelliği göstermektedir. Merkezde, dairesel alanda simetrik bir çiçek motifi ve onu çevreleyen küçük yuvarlak kabartmalardan oluşan bir bordür bulunmaktadır. Bordürün dışında belli aralıklarla birbirini takip eden iki farklı görünümde üçer adet çiçek, üçer adet başak motifi yer almaktadır. Kenarda; küçük yuvarlak kabartmalardan oluşan bir bordür; onun dışında düz bir bordür ve ardından yuvarlak ve oval kabartmalar bulunmaktadır. Dışta çakma adı verilen tel kaynatılmıştır.

BİLGİ FORMU 11

Örnek No : 11

Bulunduğu Yer : İsmail AKBAY Koleksiyonu

Dönemi : Osmanlı 19. yy.- 20 yy. ortaları

Ürünün Biçimi : Daire

Ürünün Boyutları

Çap : 12,5 cm.

Yükseklik : 1 cm.

Kalınlık: 0,55 mm.

Penes çapı : -

Zincir Uzunluğu: -

Kullanılan Teknikler

Zeminde : Kabartma (Repousse)

Süslemede : -

Kullanılan Malzeme : Bilinmiyor.

Kompozisyon : Daire biçimli bir yapıya sahip olan tepelik, merkezi kompozisyon özelliği göstermektedir. Merkezde, dairesel alanda çarkıfelek motifi ve onu çevreleyen küçük yuvarlak kabartmalardan oluşan bir bordür bulunmaktadır. Bordürün dışında belli aralıklarla birbirini takip eden iki farklı görünümde üçer adet çiçek, üçer adet başak motifi yer almaktadır. Kenarda; küçük yuvarlak kabartmalardan oluşan bir bordür; onun dışında düz bir bordür ve ardından küçük yuvarlak kabartmalar bulunmaktadır. Dışta çakma adı verilen tel kaynatılmıştır.

BİLGİ FORMU 12

Örnek No : 12
Bulunduğu Yer : İsmail AKBAY Koleksiyonu
Dönemi : Osmanlı 19. yy.- 20 yy. ortaları
Ürünün Biçimi : Daire
Ürünün Boyutları
Çap : 12,5 cm.
Yükseklik : 1 cm.
Kalınlık: 0,50 mm.
Penes çapı : -
Zincir Uzunluğu: -

Kullanılan Teknikler

Zeminde : Kabartma (Repousse)
Süslemede : -

Kullanılan Malzeme : Bilinmiyor.

Kompozisyon : Daire biçimli bir yapıya sahip olan tepelik, merkezi kompozisyon özelliği göstermektedir. Merkezde, dairesel alanda dört yapraklı bir çiçek motifi ve onu çevreleyen küçük yuvarlak kabartmalardan oluşan bir bordür bulunmaktadır. Bordürün dışında altı köşeli bir yıldız ve yıldızın köşelerinde beş yapraklı bir çiçek yer almaktadır. Kenarda; küçük yuvarlak kabartmalardan oluşan bir bordür; onun dışında burmalı bir bordür bulunmaktadır. Dışta çakma adı verilen tel kaynatılmıştır.

BİLGİ FORMU 13

Örnek No : 13
Bulunduğu Yer : İsmail AKBAY Koleksiyonu
Dönemi : Osmanlı 19. yy.- 20 yy. ortaları
Ürünün Biçimi : Daire
Ürünün Boyutları
Çap : 8,7 mm.
Yükseklik : 1 cm.
Kalınlık: 0,28 mm.
Penes çapı : -
Zincir Uzunluğu: -

Kullanılan Teknikler

Zeminde : Kabartma (Repousse)
Süslemede : -

Kullanılan Malzeme : 800 ayar gümüş

Kompozisyon : Daire biçimli bir yapıya sahip olan tepelik, merkezi kompozisyon özelliği göstermektedir. Merkezde, dairesel alanda çarkifelek motifi ve onu çevreleyen düz bir bordür ve ardından küçük yuvarlak kabartmalardan oluşan bir bordür bulunmaktadır. Bordürün dışı boş olup; kenarda küçük yuvarlak kabartmalardan oluşan bir bordür ardından düz bir bordür ve çiçek ve kıvrımlardan oluşan bezemeler yer almaktadır. Dışta çakma adı verilen tel kaynatılmıştır.

BİLGİ FORMU 14

Örnek No : 14
Bulunduğu Yer : İsmail AKBAY Koleksiyonu
Dönemi : Osmanlı 19. yy.- 20 yy. ortaları
Ürünün Biçimi : Daire
Ürünün Boyutları
Çap : 11,7 cm.
Yükseklik : 0,8 mm.
Kalınlık: 0,35 mm.
Penes çapı : -
Zincir Uzunluğu: -

Kullanılan Teknikler

Zeminde : Kabartma (Repousse)
Süslemede : -

Kullanılan Malzeme : Bilinmiyor.

Kompozisyon : Daire biçimli bir yapıya sahip olan tepelik, merkezi kompozisyon özelliği göstermektedir. Merkezde, dairesel alanda iki yapraklı simetrik bir çiçek motifi ve onu çevreleyen düz bir bordür ve ardından küçük yuvarlak kabartmalardan oluşan bir bordür bulunmaktadır. Bordürün dışında altı köşeli bir yıldız ve yıldızın iç köşelerinde ve dışında aynı biçimde küçük yuvarlaklardan oluşan çiçekler yer almaktadır. Kenarda; küçük yuvarlak kabartmalardan oluşan bir bordür; onun dışında düz bir bordür ve ardından yuvarlak ve oval kabartmalar bulunmaktadır. Dışta çakma adı verilen tel kaynatılmıştır.

BİLGİ FORMU 15

Örnek No : 15
Bulunduğu Yer : İsmail AKBAY Koleksiyonu
Dönemi : Osmanlı 19. yy.- 20 yy. ortaları
Ürünün Biçimi : Daire
Ürünün Boyutları
Çap : 12 cm.
Yükseklik : 1,1 cm.
Kalınlık: 0,50 mm.
Penes çapı : -
Zincir Uzunluğu: -

Kullanılan Teknikler

Zeminde : Kabartma (Repousse)
Süslemede : -

Kullanılan Malzeme : Bilinmiyor.

Kompozisyon : Daire biçimli bir yapıya sahip olan tepelik, merkezi kompozisyon özelliği göstermektedir. Merkezde, dairesel alanda sekiz yapraklı bir çiçek motifi ve onu çevreleyen küçük yuvarlak kabartmalardan oluşan bir bordür bulunmaktadır. Bordürün dışında iç içe geçmiş üçgenden oluşan yıldız motifi yer almaktadır. Yıldızın içinde ve dışında çiçek motifleri yer almaktadır. Kenarda; burmalı bir bordür ve onun dışında küçük yuvarlaklardan oluşan bir bordür yer almaktadır. Dışta çakma adı verilen tel kaynatılmıştır.

BİLGİ FORMU 16

Örnek No : 16
Bulunduğu Yer : İsmail AKBAY Koleksiyonu
Dönemi : Osmanlı 19. yy.- 20 yy. ortaları
Ürünün Biçimi : Daire
Ürünün Boyutları
Çap : 11,5 cm.
Yükseklik : 1,1 cm.
Kalınlık: 0,50 mm.
Penes çapı : -
Zincir Uzunluğu: -

Kullanılan Teknikler

Zeminde : Kabartma (Repousse)
Süslemede : -

Kullanılan Malzeme : 400 ayar gümüş

Kompozisyon : Daire biçimli bir yapıya sahip olan tepelik, merkezi kompozisyon özelliği göstermektedir. Merkezde, dairesel alanda yıldız görünümlü bir çiçek motifi ve onu çevreleyen burmalı bir bordür, sıralı küçük yuvarlak kabartmalar ve tekrar burmalı bir bordür yer almaktadır. Bordürün dışında merkezdeki çiçeğin devamı görünümünde tüm alanı kaplayan yıldız çiçek motifi ve her bir yaprağın içinde ve dışında tek yuvarlak kabartma yer almaktadır. Kenarda; burmalı bir bordür ve ardından küçük yuvarlak kabartmalardan meydana gelen bir bordür bulunmaktadır. Dışta çakma adı verilen tel kaynatılmıştır.

BİLGİ FORMU 17

Örnek No : 17

Bulunduğu Yer : İsmail AKBAY Koleksiyonu

Dönemi : Osmanlı 19. yy.- 20 yy. ortaları

Ürünün Biçimi : Daire

Ürünün Boyutları

Çap : 12,5 cm.

Yükseklik : 0,7 mm.

Kalınlık: 0,30 mm.

Penes çapı : -

Zincir Uzunluğu: -

Kullanılan Teknikler

Zeminde : Kabartma (Repousse)

Süslemede : -

Kullanılan Malzeme : 500 ayar gümüş

Kompozisyon : Daire biçimli bir yapıya sahip olan tepelik, merkezi kompozisyon özelliği göstermektedir. Merkezde, dairesel alanda üç yapraklı çiçek motifi ve onu çevreleyen küçük yuvarlak kabartmalardan oluşan bir bordür bulunmaktadır. Bordürün dışında belli aralıklarla birbirini takip eden iki farklı görünümde üçer adet çiçek, üçer adet başak motifi yer almaktadır. Kenarda; burmalı bir bordür ve ardından küçük yuvarlak kabartmalardan oluşan bir bordür; onun dışında tekrar burmalı bordür bulunmaktadır. Dışta çakma adı verilen tel kaynatılmıştır.

BİLGİ FORMU 18

Örnek No : 18
Bulunduğu Yer : İsmail AKBAY Koleksiyonu
Dönemi : Osmanlı 19. yy.- 20 yy. ortaları
Ürünün Biçimi : Daire
Ürünün Boyutları
Çap : 12 cm.
Yükseklik : 0,8 mm.
Kalınlık: 0,55 mm.
Penes çapı : -
Zincir Uzunluğu: -

Kullanılan Teknikler

Zeminde : Kabartma (Repousse)
Süslemede : -

Kullanılan Malzeme : Bilinmiyor.

Kompozisyon : Daire biçimli bir yapıya sahip olan tepelik, merkezi kompozisyon özelliği göstermektedir. Merkezde, dairesel alanda sekiz yapraklı bir çiçek motifi ve onu çevreleyen küçük oval kabartmalardan oluşan bir bordür bulunmaktadır. Bordürün dışında belli aralıklarla birbirini takip eden üçer adet iki farklı görünümde altı bitkisel motif yer almaktadır. Kenarda; burmalı bir bordür ve onun dışında küçük yuvarlak ve oval kabartmalardan oluşan bir bordür; ardından tekrar burmalı bir bordür bulunmaktadır. Dışta çakma adı verilen tel kaynatılmıştır.

BİLGİ FORMU 19

Örnek No : 19

Bulunduğu Yer : İsmail AKBAY Koleksiyonu

Dönemi : Osmanlı 19. yy.- 20 yy. ortaları

Ürünün Biçimi : Daire

Ürünün Boyutları

Çap : 12,5 cm.

Yükseklik : 1 cm.

Kalınlık: 0,55 mm.

Penes çapı : -

Zincir Uzunluğu:

Kullanılan Teknikler

Zeminde : Kabartma (Repousse)

Süslemede : -

Kullanılan Malzeme : Bilinmiyor.

Kompozisyon : Daire biçimli bir yapıya sahip olan tepelik, merkezi kompozisyon özelliği göstermektedir. Merkezde, dairesel alanda sekiz yapraklı bir çiçek motifi ve onu çevreleyen küçük yuvarlak kabartmalardan oluşan bir bordür bulunmaktadır. Bordürün dışında belli aralıklarla birbirini takip eden ikişer adet iki farklı görünümde dört dal ve çiçekli motifler yer almaktadır. Kenarda; küçük yuvarlak kabartmalardan oluşan bir bordür; onun dışında düz bir bordür ve ardından tekrar küçük yuvarlak kabartmalar bulunmaktadır. Dışta çakma adı verilen tel kaynatılmıştır.

BİLGİ FORMU 20

- Örnek No** : 20
Bulunduğu Yer : İsmail SARIMEN Koleksiyonu
Dönemi : Osmanlı 19. yy.- 20 yy. ortaları
Ürünün Biçimi : Daire
Ürünün Boyutları
Çap : 11,5 cm.
Yükseklik : 2,3 cm.
Kalınlık: 0,50 mm.
Penes çapı : 1,3-1,5 cm.
Zincir Uzunluğu: 4-10 cm.

Kullanılan Teknikler

- Zeminde** : Kabartma (Repousse), delik işi, döküm
Süslemede : Tel işi, güverse

Kullanılan Malzeme : Bilinmiyor.

Kompozisyon : Daire biçimli bir yapıya sahip olan tepelik, merkezi kompozisyon özelliği göstermektedir. Merkezde, burmalı tellerden yapılmış altı yapraklı delikli çiçek motifinden oluşan bir kubbe yer almaktadır. Kubbenin çevresine burmalı tel ile oluşturulmuş kıvrımlar kaynatılmıştır. Kenarda; tel kıvrımlarından oluşan bezemeler bulunmaktadır. Dışta eşit aralıklarla kaynatılmış halkalardan uçlarında ve aralarında plakadan kesilmiş delikli penesler sarkan zincirler bulunmaktadır. Zincirlerin bazıları eksiktir.

KAYNAKLAR

Barışta, Ö. (2015). Türk El Sanatları, Atatürk Kültür Merkezi Yayınları, Yayın no:445 Araştırma inceleme dizisi:107, Ankara.

Bodur, F. (1987). Türk Maden Sanatı. Türk Kültürüne Hizmet Vakfı Sanat Yayınları Sayı:2, İstanbul.

Erginsoy, Ü. (1978). İslam Maden Sanatının Gelişmesi Başlangıcından Anadolu Selçuklularının Sonuna Kadar, İstanbul.

Erkaplan, E. (2011). Ankara İlinde Bulunan Tepeliklerin İncelenmesi, Gazi Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü El Sanatları Eğitimi Bilim Dalı Yayınlanmamış Sanatta Yeterlilik Tezi, Ankara.

Güldür, G. & Akca, F. (2015). “Beypazarı Yöresi Geleneksel İncili Takıları”, Lidya Altın Ülke Uluslararası Katılımlı Altın Gemoloji ve Kuyumculuk Sempozyumu, Salihli Belediyesi, Baskı: TC. Başbakanlık Hazine Müsteşarlığı Darphane ve Damga Matbaası Genel Müdürlüğü, İstanbul:404-408.

Koçu, R. E. (1967). Türk Giyim Kuşam ve Süslenme Sözlüğü, Başnur Matbaası, Ankara.

Kuşoğlu, Z. (1998). Tılsımdan Takıya, Pimapen Kültür Yayınları, İstanbul.

Özbaşı, T. (1989). Ankara İl Merkezinde Yaşayan Kadınlarda Bulunan Geleneksel Gümüş Takılar Üzerine Bir Araştırma. Yayınlanmamış Yüksek lisans tezi. Gazi Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü El Sanatları Eğitimi Bölümü, Ankara.

Öz Çelikbaş, E. (2018). “Türk Sanatında Mistik Bağlamda Geometrik Sembolizm Genel Bakış”, Safran Kültür ve Turizm Araştırmaları Dergisi, Cilt 1, Sayı 1: 55-66 <https://dergipark.org.tr/> (Erişim tarihi: 26.12.2021).

Türe, A. & Savaşın, M. Y. (2000). Kuyumculuğun Doğuşu, Goldaş Kültür Yayınları-I, Ohan Matbaacılık. İstanbul.

Yılmaz, G. & Duruk, B. (2020). “Mühr-i Süleyman Motifi ve İslami Dönem Sırlı Seramiklerdeki Kullanımı”, Sanat Kültür ve Tarihi Araştırmaları, Van Yüzüncü Yıl Üniversitesi Edebiyat Fakültesi Yayınları 34. Mikyas Basım Yayın Matbaacılık, İstanbul:67-84 <https://books.google.com.tr/> (Erişim tarihi: 14.12.2021).

Türkoğlu, S. (2013). Tarih Boyunca Anadolu’da Takı ve Kuyumculuk Kültürü, İstanbul Kuyumcular Odası Yayınları, İstanbul.

Kaynak Kişiler

Mehmet SARIMEN (1949 doğumlu telkâri ustası) Görüşme tarihi:06.11.2021

İsmail SARIMEN (1973 doğumlu telkâri ustası) Görüşme tarihi:06.11.2021

Ali ERAS (sarraf / telkâri ustası) Görüşme tarihi:06.11.2021

İsmail AKBAY (1950 doğumlu sarraf / telkâri ustası) Görüşme Tarihi: 24.12.2021

Ali AKBAY (1970 doğumlu telkâri ustası) Görüşme Tarihi: 27.11.2021

Güler AKBAY (İsmail Akbay’ın eşi/ ev hanımı) Görüşme Tarihi: 27.11.2021